

πεπιεσμένου ἀέρος παρέχεται δὲ ἀσφαλέστερος τρόπος ἐκτελέσεως τῆς ἐργασίας ἐν ξηρῷ καὶ διὰ τοῦτο ἡ μέθοδος αὕτη ἀντικαθιστᾷ βαθμηδὸν τὰς ἄλλας.

Ἄτυχῶς ἡ ἔξασφάλισις ἀπὸ ψιλῶν ζημιῶν δὲν ισχύει καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν. Τὰ ἐργατικὰ δυστυχήματα εἰναι συχνὰ ἴδιως εἰς τὰς πιέσεις; τριῶν καὶ τεσσάρων ἀτμοσφαιρῶν, εἰς τὰς πιέσεις δὲ ταύτας ἐσημειώθησαν 3% μὲν θάνατοι, ἔτεραι δὲ 6% περιπτώσεις διαρκοῦς ἀνικανότητος πρὸς ἐργασίαν.

Τὰ δυστυχήματα προέρχονται οὐχὶ τόσον ἐκ τῆς εἰσόδου εἰς τὸν ὑπὸ πίεσιν χῶρον ὃσον κατὰ τὴν ἔξοδον εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἡ διαμονὴ ἐν ἀτμοσφαιρίᾳ ὑπὸ πίεσιν εἶναι ἀκίνδυνος, ἀρκεῖ δὲ δῆρο νὰ ἡ καθαρὸς καὶ οὐχὶ μεμολυσμένος. Ὅσον δημοσιὸς ἡ ἐν αὐτῇ διαμονὴ εἶναι μακροτέρα, τοσοῦτον κινδυνωδεστέρα καθίσταται ἡ ἔξι αὐτοῦ ἔξοδος.

Ἡ εἰσόδος εἰς τὸν χῶρον πιέσεως προκαλεῖ ὠτικὰ τινα δυστυχήματα ὡς ἐκ τῆς διαφορᾶς πιέσεως ἐκατέρωθεν τοῦ τυμπάνου ἐὰν ἡ ἔξισωσις δὲν ἐπέλθῃ διὰ τῆς εὐσταχειανής σάλπιγγος, ὡς δταν αὐτῇ τύχῃ ἀποκεκλεισμένη κατόπιν κυνάγχης κλπ. τὸ τύμπανον διατρυπάται. Τοῦτο συμβαίνει δημοσιὰς σπανίως καὶ αἱ συνέπειαι πολλάκις εἶναι παροδικαὶ.

Ἡ κινδυνώδης περίοδος εἶναι ἡ τῆς ἀνακουφίσεως, ἡ ἔξοδος δηλαδὴ εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν. Ἐν τῷ χώρῳ τῆς πιέσεως, ἀναλόγως τοῦ βαθμοῦ πιέσεως καὶ τοῦ χρόνου διαμονῆς διαλύεται ποσόν τι ἀέρος ἐν τῷ αἵματι· καὶ τὸ μὲν πλείστον τοῦ δέξιγόνου καὶ τὸ ἀνθρακικὸν δέξιν ἐνοῦνται μετὰ τῆς αἵματοφαιρίνης, ἀπαντάνει τὸ δέρματον, ἀδρανὲς ἀέριον, μένει ἀπλῶς ἀπορροφημένον καὶ εὐθὺς ὡς ἡ ἔξωτερη καὶ πίεσις ἐλαττωθῆ ἐκλύεται ὡς ἐλεύθερον ἀέριον καὶ προκαλεῖ τὸ λίαν ἐπώδυνον ἀλλὰ σχετικῶς ἀκίνδυνον κτύπημα τῆς πιέσεως, συνιστάμενον εἰς θραῦσιν ἀρτηριῶν ἢ μικρῶν στοιχείων τοῦ φλεβικοῦ συστήματος. Τὸ ἐπικινδυνωδέστερον εἶναι ἡ κατὰ τὴν ἔκλυσιν ταύτην παραγωγὴ πομφολύγων ἐντὸς αὐτῶν τῶν αἵματοφρόνων ἀγγείων, συσσώρευσις αὐτῶν εἰς σημεῖα τίνα καὶ σχηματισμὸς ἐμβολῶν προκαλούσαν μερικὴν παραλυσίαν ἢ καὶ τὸν θάνατον. Ἐκτὸς τούτου ἡ ἐλάττωσις τῆς πιέσεως κατὰ τὴν ἀνακουφίσιν ἐπιφέρει ψύξην τοῦ δργανισμοῦ ἐπαισθητῆν, ἐξ ἣς δύναται νὰ προελθῃ θανατηφόρος συμφόρησις.

Ἀνάγκη λοιπὸν οἱ ἐργάται τοῦ πεπιεσμένου ἀέρος νὰ ὁσιν ὑγιεῖς καὶ νὰ ἔχωσι τὸ σύστημα τῆς κυκλοφορίας ἐν ἀριστῇ καταστάσει. Ἀποκλείονται οἱ καρδιακοί, ἀρθριοσκληρωτικοί, ἀλκοολικοί καὶ οἱ ἐν καταστάσει εὐθυμίας. Οἱ τοιοῦτοι ἐργάται ὑφίστανται ἵστρικὴν ἔξετασιν ἀτυχῶς

δημοσιῶς ἡ κατάστασις τοῦ ἀλκοολικοῦ διαφεύγει πολλάκις τὴν διὰ στηθοκοπήσεων καὶ ἀκρόσεων ἔξετασιν καὶ πολλὰ δυστυχήματα προηλθον ἐκ τούτου, καθ' ὃσον οἱ πλεῦστοι τῶν ἐργατῶν κάμνουν ἄφθονον χρῆσιν τοῦ οἰνοπνεύματος. Ἀλλὰ καὶ ὑγιεῖς κατὰ πάντα ὅργανισμοὶ δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀπηλλαγμένοι τῶν κινδύνων.

Ἐπίσης ἡ ἀνακουφίσις πρέπει νὰ γίνεται βραδέως καὶ μεθοδικῶς, ὅπως τὰ διαλελυμένα ἐν τῷ αἵματι ἀέρια ἐκλύνωνται βαθμηδὸν καὶ κατ' δλίγον καὶ ἀπομακρύνωνται τοῦ δργανισμοῦ. Ἐν Γαλλίᾳ χρησιμοποιοῦνται τὸ σύνοτημα ἀνακουφίσεων διὰ συνεχῆς ἐλατιώσεως τῆς πιέσεως ἐν Ἀγγλίᾳ δὲ τὸ διὰ κλιμακοῦς συμφρόνων πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ Haldane, καθ' ἣν ἐλάττωσις τῆς πιέσεως κατὰ τὸ ἥμισυ δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος. Κατὰ ταύτην ἀφίεται δὲ δργανισμὸς νὰ ἰσορροπήσῃ βαθμηδὸν εἰς πιέσεις ἵσας πρὸς τὸ ἥμισυ, τὸ τέταρτον κλπ. τῆς ὀρχικῆς, τὰ δὲ ἀποτελέσματα φαίνονται λίαν ικανοποιητικά. Ἡ διάρκεια τῆς ἀνακουφίσεως εἶναι διὰ πιέσιν 4 ἀτμοσφαιρῶν τούλαχιστον μιᾶς ὡρας.

Τέλος οἱ χῶροι τῆς ἀνακουφίσεως πρέπει νὰ θερμαίνωνται ὅστε νὰ μὴ συμβαίνωσι δυστυχήματα ἐκ ψύξεως καὶ οἱ ἐργάται κατὰ τὴν ἔξοδόν των εἰς τὴν ἀτμοσφαῖραν πρέπει νὰ εἶναι διὰ ἐκτελῶσι σωματικά τινας ἀσκήσεις.

Οταν συμβῇ δυστύχημα τι μεδ' ὅλα ταῦτα, εἰσάγεται δὲ ἀσθενῶν ἐκ νέου εἰς πίεσιν πλησιάζουσαν τὴν ἔξι ἡ ἔξηλθε. Οὕτω τὰ ἐκλυθέντα ἀέρια διαλύονται ἐκ νέου καὶ εἴτη διὰ λίαν βραδείας ἀνακουφίσεως ἐπιτυγχάνεται ἡ σωτηρία.

Διὰ τῶν ἀνωτέρων ὑποχρεωτικῶν προφυλάξεων τὰ δυστυχήματα ἡλαττώθησαν ἐπαισθητῶς, χωρὶς ἐν τούτοις νὰ ὑπάρχῃ ἐλπίς τελείας αὐτῶν ἐκλείψεως.

Π. Δ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ

Ο ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΕΡΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ ΜΕΤΑΛΛΕΙΩΝ

Αἱ μέθοδοι τῆς ἔξιορύξεως τῶν μεταλλεύμάτων καθυστεροῦνται ἀκόμη σημαντικῶς ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς μεθόδους τῆς μεταλλουργίας αὐτῶν κατεργασίας. Τὸ πεδίον δράσεως τοῦ μεταλλειολόγου εἶναι πολὺ στενότερον ἢ τὸ τοῦ μεταλλουργοῦ, ὅστις διαθέτει πολλάς καὶ ταχείας δοσον καὶ σκοπίμους μεθόδους πρὸς καμινείαν τοῦ μεταλλεύματος.

Πρόοδός τις ἐν τούτοις εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν μεταλλείων ἥρχισε νὰ γίνεται τελευταίως αἰσθητή, ἵδιώς ὡς πρὸς τὴν ἔξαγωγὴν τοῦ μεταλλεύματος, τὴν λειτουργίαν τῶν ἀντιλιῶν καὶ τὰς διατρήσεις. Ο φωτισμὸς ὅμως καὶ ὁ ἀερισμὸς τῶν μεταλλείων καὶ σήμερον ἀκόμη δὲν ἔτυχον τῆς ἀπαιτούμενης μελέτης, καίτοι δῆλοι οἱ μεταλλειόγοι ἀναγνωρίζουσι ποίαν σημασίαν ἔχει διὰ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ μεταλλείου ἡ παροχὴ καθαροῦ ἀέρος καὶ ἐπαρκοῦς φωτισμοῦ.

Πλεῖστα μεταλλεῖα ἔχουσιν ἀπλῶς τὸν φυσικὸν ἀερισμὸν, προκαλούμενον δι’ ἀεριστικῶν φρεάτων μετὰ ἡ ἀνευ καπνοδόχου, δοτις ἔξαρταται ἐκ τῆς διαφόρου πιέσεως στηλῶν ἀέρος εἰς δύο ἡ περισσότερα ἀνοίγματα. Εἰς πλεῖστας περιστάσεις ἡ διαφορὰ αὐτῆ τῶν πιέσεων εἰσάγει εἰς τὸ μεταλλεῖον ἀρκετὸν ἀέρα, τοῦ δποίου ὅμως ἡ διάδοσις εἰς ὅλας τὰς στοάς δὲν είναι τόσον εὔκολος καὶ προσφεύγουσιν εἰς τὴν βοήθειαν πεπιεσμένου ἀέρος, ἀπορροφητήρων κτλ.

Τὸ φυσικὸν ἀεριστικὸν ρεῦμα ἐπιτυγχάνεται καὶ συντηρεῖται ἐν γένει διὰ δυτάνης πολὺ μικροτέρας ἡ δι τεχνητὸς ἀερισμός, ἔξαρταται δῆμως ἐκ τῆς ἀτμοσφαιρικῆς καταστάσεως ἡτις ποικίλλει σημαντικῶς μὲ τὰς ὠρας τοῦ ἔτους καὶ τῆς ἡμέρας. Ἐβεβαιώθησαν εἰς τὰ Ἀμερικανικὰ μεταλλεῖα περιστάσεις δπου τὸ ρεῦμα ἀνέστρεψε διεύθυνσιν μετὰ μεσημβρίαν. Χωρὶς νὰ συζητήσωμεν συγχριτικῶς περὶ τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ τεχνητοῦ ἀερισμοῦ τῶν μεταλλείων ἀρκεῖ νὰ τονίσωμεν ἐνταῦθα ὅτι ἡ ἀστάθεια καὶ ἡ συχνὴ ἀνεπάρκεια τοῦ φυσικοῦ ἀερισμοῦ ἀποτρέπουσιν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν προσφυγῆς προκειμένου ἵδιώς περὶ θειωρυχείων καὶ μεταλλείων λανθανούσης ἡφαιστειότητος, δπου τὸ πρόβλημα περιβάλλεται μὲ περισσοτέρας δυσκολίας.

Ίσως τὸ δυσχερέστερον πρόβλημα ἀερισμοῦ μεταλλείου ἐτέθη εἰς Comstock Lode τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, δπου τόση ἥτο ἡ θερμότης καὶ ἡ ὑγρασία ὥστε οἱ μηχανικοὶ ἐδοκίμασαν πᾶν μέσον δπως καταστήσωσι δυνατὴν τὴν ἐντὸς τοῦ ἀέρος τῶν στοῶν συνεχῆ ἐργασίαν. Ἐνδιαφέρουσα περιγραφὴ τοῦ ἀποδεκτοῦ ἐκεὶ γενομένου συστήματος ἀερισμοῦ ἔδημοσιεύθη εἰς τὸν 61^ο τόμον τῆς A. I. M. E. Transactions ὑπὸ τοῦ George J. Young. Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς τὸ πρόβλημα τοῦ Comstock Lode ἐλλόθη διὰ πολλῶν μικρῶν ἀνεμιστήρων δυνάμεως 5-20 լπων, οἵτινες ὀδύσσουσι καὶ διασκεδάζουσι τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος ἐκτοπίζοντες 12.000 κ. πόδας ἀέρος κατὰ λεπτόν.

Ἀλλὰ καὶ μεγαλειτέρας δυνάμεως ἀνεμιστῆρες μεταλλείων λειτουργοῦσιν ἐν Ἀμερικῇ. Εἰς τὸ φρέαρ τοῦ Ward-shaft ἀνεμιστὴρ 50 լπων

παρέχει 75,750 κ. πόδας ἀέρος κατὰ λεπτὸν, ἄλλος δὲ εἰς τὸ φρέαρ Ophir δυνάμεως 100 լπων παρέχει 140,000 κ. πόδας ἀέρος ἀπορροφωμένους ὑπὸ τῶν ἀντιλιῶν. Τῶν ἔγκαταστάσεων τούτων τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρχαν ἔξαιρετα δπως καὶ εἰς τὸ μεταλλεῖον Gardnar τῆς Copper Queen, δπου δύο ἀνεμιστῆρες τύπου Sirocco ἀποτέλλουσι 70,000 κ. πόδας ἀέρος κατὰ λεπτόν. Ἀπόδειξις τῆς χρησιμότητος τοῦ τεχνητοῦ ἀερισμοῦ εἴναι τὰ μεταλλεῖα τοῦ Miami ὃπου μετὰ τὴν ἔγκατάστασιν αὐτοῦ ἡ ἔξόρυξις ηὔξησε κατὰ 35 % διὰ τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ ἐργατῶν.

Ο τεχνητὸς ἀερισμός, ωριδοειδῶς διαχέων τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὸ μεταλλεῖον ἀέρα ὅχι μόνον τὴν ὑγείαν τῶν ἐργατῶν ἀσφαλίζει καὶ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ μεταλλείου αὐξάνει, ἄλλα καὶ ὡς δυνάμενος νὰ χειρισθῇ κατ’ ἔντασιν καὶ διεύθυνσιν σώζει εἰς περιπτώσεις πυρκαϊῶν μεταλλείων, δπότε ἡ ἀπότομος ἀναστροφὴ τοῦ φυσικοῦ ἀερισμοῦ ὠθεῖ τὰ βλαβερὰ προϊόντα τῆς καύσεως εἰς χώρους τοῦ μεταλλείου οἵτινες ἥδυναντο ἄλλως νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς καταφύγιον σωτηρίας τῶν ἐργατῶν.

A. Σ. ΣΚΙΝΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΑΛΑΤΟΣ ΔΙΑ ΤΗΞΕΩΣ

Η International Salt Company ἡ δοπία ἐκμεταλλεύεται τὰ ἀλατωρυχεῖα τοῦ Eddon παρὰ τὴν Carrickfergus ἐφήρμοσεν ἐσχάτως ὅλως νέαν μέθοδον καθαρισμοῦ τοῦ δρυκτοῦ της ἀλατος, οὐχὶ δι’ ἀναρρυταλλώσεως δι’ ὕδατος ἀλλ’ ἀπλῶς διὰ τῆξεως, είναι δὲ ἡ μέθοδος αὐτῇ ἀξιοσημείωτος διὸ τὴν ταχύτητα δσον καὶ τὴν ἀπόδοσιν αὐτῆς. Η νέα μέθοδος συνίσταται εἰς τὴν τῆξιν τοῦ ἀλατος ἐντὸς καμίνου ἀντανακλαστικῆς καὶ εἰς τὴν προσφύσησιν πεπιεσμένου ἀέρος ἐντὸς τῆς τετηκνίας μάζης. Αἱ ἀκαθαρσίαι ὡς εἰδικῶς βαρύτεραι ἀποχωρίζονται καὶ ἔξαγονται ἐκ τοῦ πυθμένος τῆς καμίνου, τὸ δὲ καθαρὸν ἄλας ἔξ ἀνωτέρου στομίου χύνεται εἰς τόπους περιστρεφομένους, δπου κρυσταλλοῦται

Τὰ ἀλατωρυχεῖα ἔχουσι βάθος 150 μ. ἡ δὲ ἔξόρυξις γίνεται διὰ δυναμίτιδος. Τὸ ἄλας ἔξαγεται ἐκ τῶν φρεάτων δι’ ἀτμοκινήτου ἀνελκυστήρος, ζυγίζεται εἰς αὐτόματον πλάστιγγα ἐπειτα δὲ δι’ ἐναερίου σιδηροδρόμου, μήκους 1200 μ. καὶ δυνάμεως μεταφορᾶς 25 T. καθῶραν, μεταφέρεται εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ καθαρισμοῦ δπου ἐκφορτώνεται εἰς ἀποθήκην